

דרכי אדם

דופי ביופי

בגיל שלוש גדלה קטי רוזר במדינה, בה כל אחד מאורחיה היה חייב להחזיק ברשותו תעודה המוכיחה כי הסבתא שלו היתה ארית טהורה. עתה, בהיותה בגיל 19, חיה קטי הבלונדית במדינה בה כל אורח יהיה בקרוב מאד חייב להחזיק בכיסו את אותן התעודות, שתוכנה כי הסבתא שלו היתה יהודיה בת יהודי.

סיפור של קטי רוזר היפה הוא אחד הספורים המוצעיים והאופייניים ביותר להתייחסות המדינה של התודעה היהודית המסולפת במדינת ישראל.

את ילדותה בילתה קטי בבית גרמנים נוצרים, שהסכימו לסכן את עצמם על אף הגזירות הנאציות, ולהביא את הילדה ה"יהודיה, שאביה היה כלוא באחד ממחנות הריכוז הגרמניים.

אמה של קטי היתה נוצריה, לפני ש"נישאה לבעלה. אולם בעת הנישואים, ש"נערכו בטרנסילבניה בידי רב יהודי, התגבריה האם. גם נישואיה בפעם השנייה, אחרי

מועמדת רוזר היא והסבתא

שבעלה נרצח בידי הנאצים במחנה מאסה אונן, נערכו עליי רב.

אצל ידור בפאריס. בגרמניה עלתה משפחת רוזר לישראל, השקיעה בבתה סכום מי כסף גדולים לתנוד עממי ותיכונני כש"הגיעה לגיל 17, נשלחה קטי לפאריס. אמה, בעלת סלון האופנה הגדול נבי רצתה שבתה תמשיך את המסורת המשפחתית: קטי נתקבלה לבית האולפנה של מלך האופנה המנוח, כריסטיאן דיור.

הצעירה חזרה לישראל אחרי שסיימה את חוק לימודיה בפאריס. ציירת ודוגמנית האופנה היפהפיה משכה את תשומת הלב הכללית כבר ביום השני לכואה. מראה פניה היפים, שמלותיה הנאות ושערותיה את חוק לימודיה בפאריס. הציירת ודוגמנית הארוכות הבלונדיות, הפכו לשיחה במאורי עות החברתיים של החברה התל-אביבית, משכו את מבטי הגברים ואת הערות הקנאה של הנשים.

כשהוכרזה, כבכל שנה, תחרות מלכת ה"יופי מטעם השבועון לאשה, היתה קטי אחת המועמדות הטבעיות. ידיד ששלח את תמונתו תיה לוועדת התחרות לא טרח לחינם: קטי עמדה בכל המבחנים, הוזמנה ככל 22 המועמדות הסופיות לשיחה אישית עם מארגני התחרות ועם עורכת השבועון, עורכת-הדין חמדה גופר-מוזס.

מכתבים אנונימיים. תכונותיה הטובות של קטי, כאחת המועמדות החדאיות לכתר המלוכה, היו בולטות ביותר: היא לא בלטה רק ביופי בלתי-רגיל ובידיעה לשון-יגות (עברית, אנגלית, צרפתית, הונגרית ו-רומנית), אלא גם בהתנהגות מנומסת, ככת למשפחה אירופית שמרנית, שהיתה יוצאת-דופן בחברת הצעירות הבלתי-מאופקות.

עשרה ימים לפני התחרות הביא הדור מכתב דחוף לביתה של קטי. כשהתייצבה

בפני חמדה מוזס, בעקבות מכתב זה, נדהמה קטי לשמוע: "הגיעו אלינו מכתבים אנונימיים שאינך יהודיה. האם זה נכון?"

קטי הסבירה הכל: היא סיפרה על ילדותה, על אמה שהתגירה ועל אביה שמת במחנה הריכוז הנאצי. בכל זאת ביקשה ממנה הגברת מוזס להביא תעודות המוכיחות את דבריה.

גיום לצה"ל. יומים אחרי שיחה זו חזרה קטי למשרד השבועון. היא הביאה תעודות והצהרות של מכרים מגרמניה, ה"מעידים כי המועמדת למלכת היופי של יש"ראל היא יהודיה מלידה.

אולם קטי לא ראתה עוד את הגברת מוזס. מוכרת העורכת הסבירה לה: "החלטנו שלא לכלול אותך ב"22 המועמדות הסופיות. את צעירה מדי ואינך מפותחת. מידות הגוף שלך אינן פרופורציוניות."

לא היה ספק כי טעותיה של המזכירה היו טעות-סרק. כי בניתים כבר הספיקה קטי להיבחר כמלכת היופי של גושף טודנטיס וכמלכה הבלתי מוכתרת של גושף הדיפלומאטים לטובת קרן מנדוד'אדום.

האמת הערומה היתה פשוטה מאד: מארגני התחרות לא רצו להסתכן בגל של מתאות לאומניות, שהיה עלול לבוא אחרי שקטי תוכתר כמלכה.

בגושף מלכת היופי שנערך השבוע לא נכחה קטי. גם לא היה לה זמן רב לחשוב על מה שאירע בעת התחרות. כי בשבוע ה"בא תארו את מוזרותיה, תתייצב בקלט של צבא ההגנה לישראל. הנערה, שנפלה לתחרות מלכת היופי של המדינה, בגלל ספקיהדותה, נמצאה כשרה בהחלט לשרת בשנתים הקרובות את המדינה בשורות צבאה.

פשעים

האשולש המסוכן

בפולין היה יגי מרינג אחד מעורכי-הדין המוכשרים והמפורסמים ביותר. הפרקליט היהודי המצליח, בוגר אוניברסיטת ורשה, היה תושב "בית הסטודנטים" היהודי ה"מפורסם, שבין בוגריו נמנו באותה תקופה גם מנחם בגין ומשה סנה.

את פרסומו הגדול רכש מרינג כאחד ה"משפטים הפוליטיים החשובים ביותר בתקופת השלטון הפאשיסטי בפולניה. הוא הגן על חבר המפלגה הקומוניסטית הפולנית ספיכ"סקי, מי שהסך ברבות הימים נגראל, ומכהן היום בתפקיד שר ההגנה בממשלת גר"מולקה.

משעלו הקומוניסטים לשלטון, ידעו ל"השיב למרינג כגמולו. הפרקליט המפורסם הפך גם פרקליט עשיר. אולם למרות מצבו הכלכלי האיתן לא הרגיש מרינג בפולניה ככביתו. כאשר נפתחה הדרך לעליה ל"ש"ראל, ביכר מרינג את קטי הולדתו ב"מדינה חושה על חיו בארץ הולדתו. הוא עלה לפני שנה עם אשתו נלי ושני ילדיו.

דייר-משנה. בישראל הוברר למרינג כי חבלי הקליטה קשים מאלה שתיאר לעצמו בפולין. לא היה כל סיכוי להיקלט במק"צוע הפרקליטות. הוא נאלץ למצוא עבודת פקידות נחותה במנהלת נמל חיפה, להוציא את מרבית משכורתו על שכר-הדירה, ש"שכר ברחוב גת מספר 3.

באוגיה, בדרך לישראל, הכיר מרינג את שמעון רוז, פקיד שעלה גם הוא מפולניה. חודשים אחדים אחרי שעלה לארץ התגרש רוז מאשתו. באותו זמן פגש את מרינג הסכים להכנס לדירתו כדי-משנה. על מנת להתחלק במעמסת שכר-הדירה.

הצענים התפתחו במהירות ובכיוון בלתי-צפויים. נלי, בעשר שנים צעירה מבעלה, חיבבה את רוז, שגם הוא לא הסתיר את התענינותו בה. הבעל לא ראה את יחסי השניים בעין יפה. פעם אף התברר לו ללא ספק כי קיימים יחסים אינטימיים בין אשתו לבין דייר-המשנה. הדייר-המאהב גר"רש לעזוב את חדרו.

התאבדות באמכטיה. לבסוף נאלץ רוז לעזוב את ביתו של הווג מרינג. הוא הודיע כי הוא עוקר למלון, וכי יאסוף את חפציו מן הדירה במהירות האפשרית. מרינג לא ידע או כי מגמת-פניו האמיתית של רוז היא לבית גיסו, אחיה של נלי, ברחוב רמב"ן 7 בחיפה.

תוכניתם של רוז ונלי היתה פשוטה: ימים אחדים אחרי שדייר-המשנה יעבור לבית האה, תודיע נלי על רצונה להתגרש ממרינג. לכשיגמר הדיון ברבנות תעבור גם היא לבית אחיה, תנשא לרוז.

באחד הימים, לפני כמה שבועות, התפתח ריב ממושך בין מרינג לבין נלי. בכעסה, (חססן בעמוד 12)

הוא והיא

על ספטל הנאסמים בבית-המשפט, כשהם מוקפים שוטרים ובלשים, יושבים ישראל ועדה בנציוני. האשה, שהתייצבה להגנת בעלה הנערץ, הפכה בעיני רבים לשותפת באשמה על כי לא הסכימה להחזיר לקרבות את רכושם.

שכונתים אחרי שנתגלתה, הפכה

פרשת הצייר הפורץ ישראל בנציוני, לגבי רוב המדינה, למעין בדיחה לאומית. בעוד שמשפחתו הסתגרה מאחורי מגול ובריה, טיל הצייר הקרה במכונית משטרה ברובעים המפוארים של צפון תל-אביב, וכמצביא הסוקר את שדה-הקרב שלו הצביע על מקומות מבצירי-נצחונותיו. אפילו ה"שוטרים שליחהו לא יכלו להתאפק מלצחוק, כשעמדו נגים אל פנים מול יכולו של הפורץ הנוצץ בשנים האחרונות. היו רח"רות בעיר שבנציוני לא ססח אף לא על אחד מבתיהם, בעת ביקורי-הלילה שלו. בשדרות המלך דוד, למשל, עבר בנציוני והצביע כמעט על בית אחרי בית. בבתי מסוימים, זכו שניים או שלושה דיירים שונים לבי"קרוני. היו דירות אותן פקד מי שנה בשנה, בדיקנות של גובה מס-הכנסה.

אי-אפשר היה גם שלא לחייך, כאשר התברר כי בנציוני כאילו ניהל רישום מ"דויק של קרבותיו. ברחוב דובנוב, למשל, אחד הרחובות המפוארים ביותר בעיר, פרץ בנציוני לדירה בבית מספר 15, ביום הר"לקת הנר הראשון של חנוכה, לפני שלוש שנים. כעבור שנה בדיוק, לעת הדלקת נר ראשון של חנוכה, שוב ביקר באותו בית, הפעם בדירה אחרת.

סיכום ראשוני של קרבותיו הוכיח, כי צעיר יכולו של בנציוני מסתכם ערך ב"200 פריצות, עם שלל של מאה אלף ל"י, כולן צפונה מכיכר דינגוף. בדיקת מאתיים התיקים הוכיחה מיד שלבנציוני היתה שיטת עבודה פרעית כמעט: היו לו ימי עבודה קבועים לפריצותיו. הוא היה מרשה לעצמו לתדור לדירות בערב שבת, במוצאי שבת או בערב חג. כמעט תמיד שמר בנציוני גם על שעות עבודה קבועות: משעה 7 עד 12 בלילה. שעות נוספות כמעט ולא עבד. כל קרבותיו היו דיירי הקומות התחתוןות. בדירות שאינן פגות לחיות. אם היה טלפון בבית, היה בנציוני מחייג קודם את מספרו, כדי לדאג שאין איש בבית. אחר כך היה חוזר בשיטה הרגילה: באמצעות מברג היה טורף דלתות ותריסים. בתוך הדירה היתה מלאכתו הראשונה לנעול את הדלת על בריה, כדי שלא יופרע בעבודתו. אחר כך היה הופך את הבית על פיו תוך חיפוש יסודי אחר חפצים מיוחדים.

הוא לא היה לוקח כל דבר. בדירתו של מנחם סרי, ברחוב דובנוב 15, למשל, נתקל בנציוני בערימה גדולה של ניירות ערך. היו שם אגרות מלווה עממי ואגרות של ממשלת המנדט. הפורץ הבררן לא נגע באגרות ממשלת ישראל, לקח רק אגרות מנדט. בדירה אחרת גנב בנציוני מערכת כלי-כסף. כעבור יום התברר לו כי אינה מתאימה לצרכיו. בעלי הדירה מצאו את כלי-הכסף כעבור יום בפתח דלתם.

★ ★ ★

רובין חור

אווירה הברזנית שהשתררה סביבו הוסיפו לא במעט הצהרותיו של ה"פורץ הנוצץ בשבוע האחרון, והצהרות אש"תו. "הצבור ישפוט אם אני גאון או מסורף", הכריז בנציוני, בנסותו להציג את עצמו בדמות רובין חור ישראלי. "גנב" תי רק מגנבים. נקמתי בחברה על מה שעשתה לי". כשביקר עם מלחיו השוטרים בבית בו פרץ לשלוש דירות, והשכנים התלקטו סביבו, לא היסס בנציוני מלהטיף להם מוסר: "ראיתם שגונבים אצלכם פעם ופעמיים, מדוע לא אירגנתם שמירה?" הגננת עדה בנציוני, אשתו, המשיכה גם היא כטענות, שעיתרו את ראשו של בונה הוילה בעלת שלוש הקומות בכתר של

קדוש מעונה: "העתונות משיצה אותנו. בעלי לא היה רק פורץ, הוא גם עור להרבה אנשים. כתבה-הגנה שלו יהיה כתב"האשמה נגד הצבור."

על רקע טענות מעין אלה הצטיירה פר"שתו של בנציוני כפרשה משעשעת והומור"ריסטית מאוד. אלא שבאיוה שהוא מקום מסתיים גם הצחוק. רובין חור, דמות לא כל כך מוסרית כשלעצמה, חילק את הרכוש הגנוב של העשירים לעניים, אולם כשרובין

1500 ל"י גולדה אלטמן מראה את קופסת מערכת כלי-האוכל לזגים מכסף, שבנציוני הריק או"תה מתוכנה ובזזה יחד עם תכשיטים יקרים.

1500 ל"י אברהם קפוטסה, טי"טנאי ירקות מרחוב דובנוב 15, ואשתו, מראים את הסקום בו פרץ בנציוני את תריס דירתם. חזוג, כקר"בנות אחרים, משתומם על תכנון הפריצה.